



КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Психологічні аспекти взаємодії викладача зі студентами

Столярчук Олеся Анатоліївна,
доктор психологічних наук,
доцент, доцент кафедри
психології особистості та
соціальних практик

Питання для роздумів

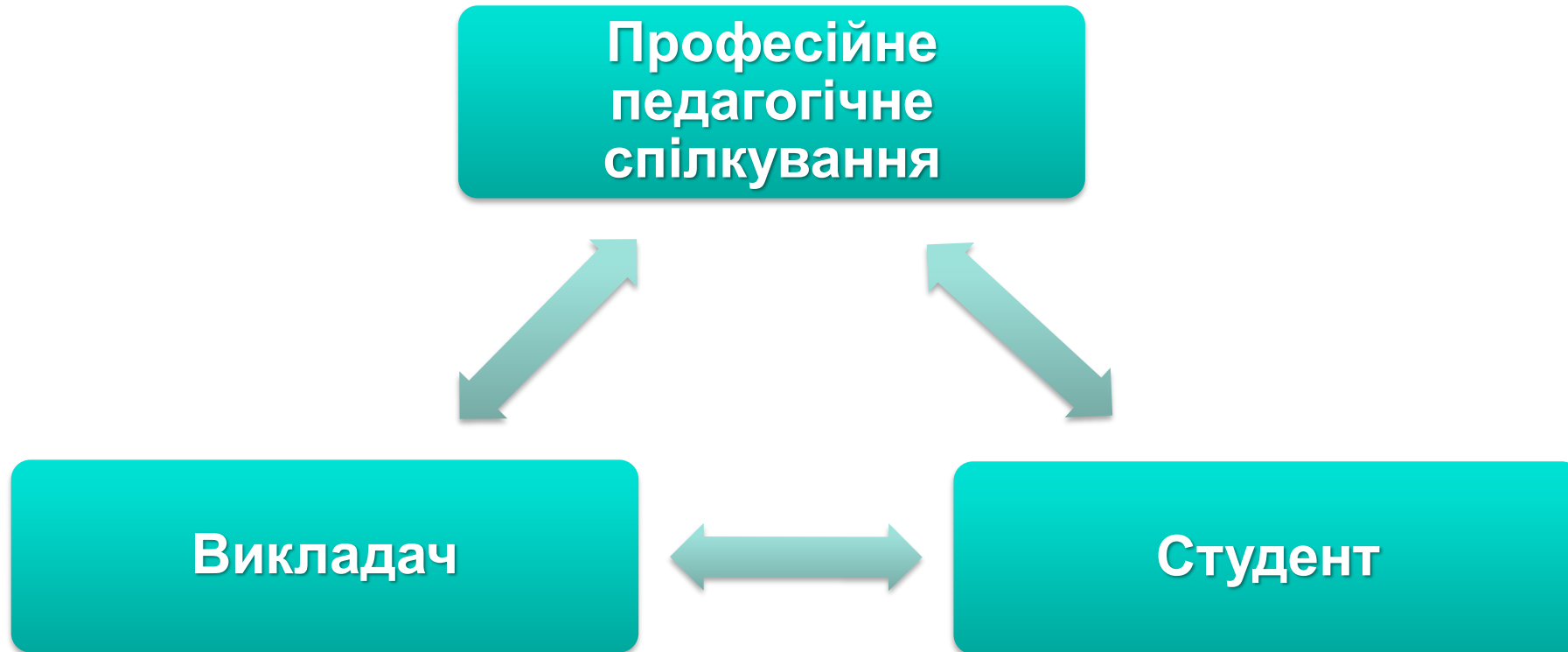
Оберіть три пріоритетні характеристики студента, які потрібно брати до уваги викладачу:



**мотивація вибору професії,
інтелектуальні здібності, риси характеру,
рівень академічної успішності, ставлення
до викладача, статус в академічній групі,
мотивація професійного навчання, тип
темпераменту, психофізіологічні ресурси,
рівень комунікабельності**



Педагогічна взаємодія у ЗВО





Професійно-педагогічне спілкування

Соціальний аспект

спосіб передавання форм і змісту соціального досвіду, культури

засіб задоволення потреби в іншій людині та чинник формування особистості

Психологічний аспект

розкриття психологічного змісту однієї людини для іншої

взаємозбагачення духовного світу викладача та студента



Психологічний портрет сучасного студента



**Поінформованість,
обізнаність у ІКТ**

**Пік інтелектуальних
можливостей**

**Комунікабельність,
соціальна активність**

**Амбіційність,
прагматичність**

**Мозаїчність
свідомості,
навіюваність**

**Психофізіологічна
виснажливість**

**Поверховність
соціальних контактів**

**Тривожність,
розгубленість**



Типові психологічні проблеми студентів

- проблеми професійного самовизначення,
- перфекціонізм, працеголізм,
- нерозвинена волюва регуляція, інфантилізм,
- залежності (Інтернет-залежність),
- проблеми особистого життя (самотність, нерозділене кохання...),
- невирішені зовнішні та внутрішньоособистісні конфлікти...





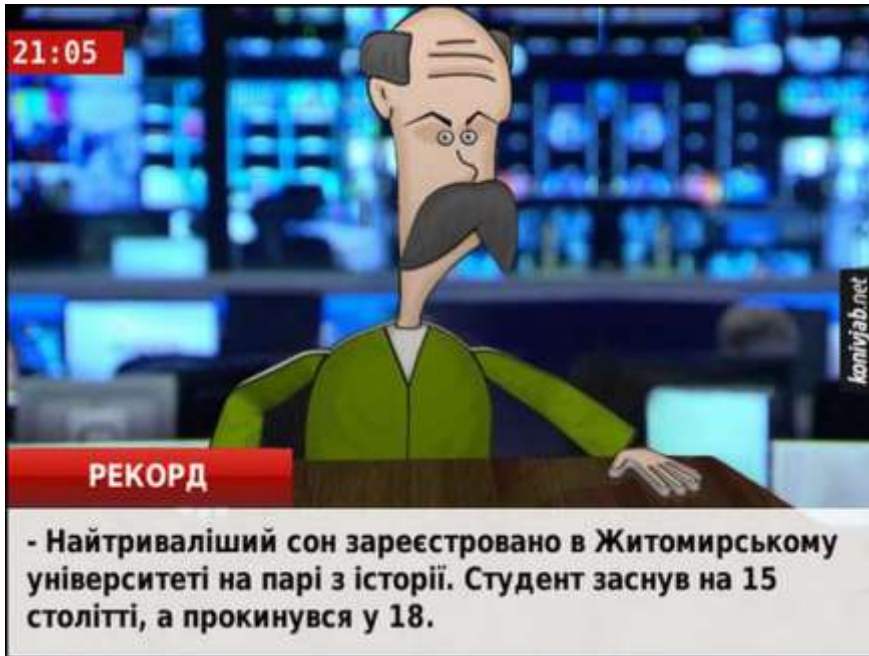
Нормативні кризи професійного навчання





Кризи дистанційного навчання

Студентові бракує регуляції його навчальної діяльності викладачем



Студенти з високим рівнем академічної відповідальності

Психофізіологічне перевантаження

Емоційне вигорання, дистрес

Студенти з низьким рівнем академічної відповідальності

Академічна прокрастинація

Академічна занедбаність, загроза виключення



Типи професійного становлення студентів

| Назва типу | Цілі та мотивація | Ресурси | Я-концепція |
|------------------------|-------------------|---------|-------------|
| Успішний (21%) | + | + | + |
| Прогнозований успішний | + | + | - |
| Романтичний | + | - | - |
| Астенічний | + | - | + |
| Формальний | - | + | - |
| Амбіційний | - | - | + |
| Прогнозований хибний | - | + | + |
| Хибний (33%) | - | - | - |



Психологічний портрет сучасного викладача



Полівекторність і багатofункціональність

Вимушена професійна мобільність

Постійне професійне вдосконалення

Відформатована професійна позиція

Схильність до перевантажень

Професійне вигорання

Переживання криз

Інтолерантність до невизначеності



Провідні педагогічні ролі сучасного викладача

- **Наставник у професіоналізації студентів**
- **Взірець інтелігентності**
- **Менеджер навчальної діяльності студентів**
- **Фасилітатор професійного становлення студентів**
- **Модератор групових діалогів і дискусій студентів, їх самопрезентації**

Чути, розуміти, допомагати,
роз'яснювати, спрямовувати,
мотивувати, заспокоювати





Партнерство викладача і студентів

взаємодія релевантних груп

підтвердження взаємної значущості

особистісно-центрована взаємодія



Оптимальні взаємини викладача зі студентами

**атмосфера
психологічного
комфорту та
захищеності**

**сприяння
професійному
самоствердженню
особистості студента**

**взаємний обмін
окремими рольовими
функціями в
дидактичній взаємодії**

**забезпечення
культури взаємодії,
моніторинг
зворотного зв'язку**

**оцінювання
навчальних
досягнень, а не
самого студента**

= партнерство

Діалогічне спілкування викладача зі студентами



**- форма продуктивного,
безконфліктного,
конструктивного спілкування;
вияв поваги і довіри один до
одного під час спілкування,
коли розмова відбувається на
паритетних засадах**

Тактика ведення діалогу викладача зі студентами

- говорити треба про проблему, яку треба вирішити, а не про особистість студента;
- не узагальнювати всі попередні факти поведінки студента, а говорити про те, що відбувається тут і тепер



Тактика ведення діалогу викладача зі студентами



- не поспішати оцінювати результати вчинку студента, а спочатку спробувати зрозуміти, які мотиви його вчинку;
- при розмові зі студентом брати до уваги як словесні, так і невербальні його повідомлення



ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

